Laisvoji Lietuva

LITUANIA LIBRE

LIETUVAITES TAUT INUOS RUBUOSE
soka tautinius sokius

Cesna Radio

ADOLFAS CESNA

Radijo Technikas

Gamina radio aparatus ir taiso senus, rupestingai ir prieinamomis kainomis. Parduoda ir issimokėjimui.

Calle SAN FRUCTUOSO 1827

Montevideo

Krautuvé - baras

VIKTORO KUCIAUSKO

Calle PRUSIA 1851, kampas Bogotá

Telefonas: 22 13 26

Villa del Cerro

Didelis pasirinkimas visu rusiu maisto produktu. — Vietos ir uzsienio gerimai. Kainos ekonomiskos. — Lietuviskas patarnavimas — Lietuviams nuolaidos

LIBRERIA

ESAS

Geriausiu pasauliniu rasytoju knygos. — Ivairus popieriai: kartolinas, celofán ir kt. Rasomieji dalykai ir mokyklu rekmenys. — Atvirutes, albumai. Uzsakymus siunciam ir pastu. Priveza tranvijai:

7, 9, 12 ir 61

ARENAL GRANDE 2533

Tel. 2 772 53 Montevideo

PETRO ir..BRONIAUS

Evovlucku

PIENINE — BAR ALMASENAS

Calle BERNA 1860 Villa del Cerro

Telefonas: 22 11 94

Kamionai perkraustymui kiekvienu pareikalavimu, ivairus pieno ir kiti maisto produktai, vietos bei uzsienio gerimai

Vienintelis Urugvajuje Lietuviu Mosaiku Ir Boldosu Fabrikas

- Du Draugai -

JULIAUS JAZAUSKO IR DIONISIO MILANO

Rastiné: calle BERNA 2347. Cerro
Fabrikas: calle BULGARIA 4146. Cerro

Dazomos visu rúsiu, meniskos ir paprastos mosaikas bei boldosai.
Darbas garantuotas. Ekonomiskos kainos
Lietuviams Didelės Nuolaidos
PERSITIKZINKIT

CINE SELECTO

Vienintelis lietuvio P. Zukelio kinas Urugvajuje

c. Grecia 1105-07. Cerro.

Tel. 22 11 25

P R O V I S I O N

WILNIUS

Jono ir Onos
S c e s n u l e v i c i u
Calle VIZCAYA 4149 esq. Berna

FILMOS:

Visuomet paskutinės laidos, meniskiausios ir aukstos kokybės. Daugumos lietuviu ir kitatauciu gausiai lankomas kino teatras.

LAISVOJI LIETUVA

Mėnesinis - Kultūros - Mokslo - Meno - Visuomenės - Kovos - Žurnalas

Metai (Año II) | Montevideo, Spalis - Octubre 1946 | Nr. 10 (22)

REVISTA
"LITUANIA LIBRE"

EDITADO POR LA
ASOCIACION CULTURAL
URUGUAY - LITUANIA

Aprobada y reconocida por la Ley del Gobierno Superior de la Nación, con la Personería Jurídica en el año 1941

Organo oficial y propiedad Intelectual de la misma,

impreso en la
IMPRENTA FORTALEZA

Redacción, Administración e Imprenta

Río de Janeiro 4001
CERRO

Redactor Responsable:
JULIAN JAZAUSKAS
Berna 2347 CERRO

Administrador:
PEDRO KORKUZAS

Leidzia
Urugvajaus Lietuviv
Kultūros Draugija.

Metinė Prenumerata:
Urugvajuje $ 1.50 U.
Argentinoje $ 4.00 Rrg.
J. Amerikos V. 2 Dol.

Perlaidas siūsti zurnalo administratoriaus vardu; rastus - redakcijos:

LITUANIA LIBRE
Río de Janeiro 4001
Cerro, Montevideo,
Rep. O. del Uruguay.

K. Verax.

MENOS de HONOR

Actualmente, cuando a toda una serie de naciones europeas se les aplica un orden, que la propaganda interesada denomina «democracia progresista», hay en la proscripción millones de personas, y entre ellas cientos de miles de lituanos. Parte de ellos son deportados por terribles medios a los campamentos de trabajos obligatorios en Siberia; junto al Océano Glacial o a los confines de China. Los detuvieron sacándolos secretamente según un plan sistemáticamente elaborado, un verdadero plan de caza del hombre y no porque ellos hayan sido peligrosos para su patria o reos pasibles de cualquier otra culpa, sino porque eran honrados ciudadanos de su país y parecían peligrosos para las finalidades del ocupante,

Otra considerable parte del pueblo lituano fué obligada a buscar amparo en las regiones de Europa ocupada por los anglonorteamericanos, pues de esa sola manera pudieron evitar la deportación al Asia o una muerte repentina. Estos refugiados no pueden regresar a Lituania hasta que ésta no sea libre y esté gobernada por los propios lituanos. No pueden volver, no porque sean vulgares malhechores, sino muy por el contrario, a causa de que siguen fieles a Dios y a las leyes de su país. Y esta fidelidad, hoy día, está considerada por unos cuantos como delito...

La situación en que se encuentra la nación lituana es tenebrosa; es una mancha de sangre sobre la conciencia y el honor de la Humanidad. El hecho de que la situación sobre el Báltico está a menudo rodeada de silencio, no cambia el asunto en obsaluto; por el contrario demuestra mejor, que el destino actual de Lituania es vergonzosa falla de la «gran politica».

Pues la nación a la que se le priva de la libertad por medio de la fuerza, la amenaza, la mentira, la columnia, el engaño y la injusticia pierde sus medios de subsistencia. En el orden internacional se considera un gran delito arrancar la libertad e independencia a otra nación mucho más débil. Este delito es comparable al asesinato cometido entre individuos particulares en sus relaciones cotidianos. Adquiere magnitud de importancia, cuando se procura convencernos de que el pueblo y la nación renegaron su independencia por propia voluntad. Esto es como si se matara a un hombre y luego se asegurase que fué él mismo quien se quitó la vida.

El camino de los refugiados lituanos es pesado y penoso, pero ellos pueden marchar con la cabeza erguida, pues su honor nacional y personal está inmaculado. En eso pue le ocurrió en Europa, en lo que le aconteció a Lituania — en medio de esa ola de injusticia, mentira, cinismo e inhumanidad, ola que amenaza inundar a Europa, — se halla culpa de muchos, pero no se encuentra ninguna por parte de Lituania.

En otoño de 1935, cuando Hitler en uno de sus discursos atacó violentamente a Lituania, único país que en ese momento había osado oponerse a la expanción de nacionalsocialista con respecto al territorio de Klaipéda, el delegado lituano ante la Liga de las Naciones, dirigiendose a todo el mundo civilizado, rebatió todas las fraguadas inculpaciones y manifestó, que «el honor de Lituania está intacto».

Hoy día tambien es asi. Y las cenizas de Hitler yacen bajo de los escombros de Berlin!

Los lituanos no pierden la esperanza. Puesto que cuanto más estrechos son los lazos impuestos a la Nación, tanto mayor es el deseo de libertad y su procuración; cuanto más terrible parece la muerte civil y nacional de alguna nación, tanto más vivo y fogoso hácese el deseo de resurrecció; cuanto mayor es la injusticia experimentada, tanto más pode roso es el anhelo de vivir la vida de una nación libre, que desea ver restaurado el camino de la verdad y que aprecia una existencia pacífica y progresista.

A. J. Putinas

SUSIRŪPINKIME SAVAJA LITERATŪRA

Músu literatúra Pietu Amerikoje dar vos tik vystikluose. Vos vienas kitas stambesnis kúrinys pasírodo perijodinéj spaudoj ir tai nesvietiskai iskraipytas, kad ne vien skaitytojas, bet ir pats autorius neranda painiavoj galo

Kodél gi taip yra? Priezasciu labai daug. Neturim leidyklu, kurios tuo reikalu rúpintusi, né besaliskos perijodinés spaudos, kurioje galima bútu pasireiksti be pataikavimo, be to vergisko nusilenkimo músu ponams spaudos diktatoriams (daugumoj literatúros profanams ir dekadentiskiems sapnininku autoriams. Red.), kurie jei reikalas, talpina neva gero autoriui darydami. Cia jie taiso tau rasta pagal savo kurpali. Autoriaus isbrauktas vietas atspausdina, o kur jam nepatinka isbraukia.

Ir stai rezultatai: Skaitytojas sekdamas kúrinyje veikencius asmenis, randa juos balandzio ménesy; uztiko ka nors veikiant, vaziuojant i lauka, ariant ar kitka darant. Paskui uztinka dalyvaujant Tautos Sventéje, vasario 16 tais paciais metais. Bet cia umai persoka kelis metus pirmyn ir staiga vél grizta i tuos pacius metus. Tai gi kaip dabar si dalyka suprasti skaitytojui? Apysakoje, ar joje bútu vaizduojamas pavienio asmens gyvenimas, ar visuomenés, ar kas nors panasaus, bet laikas niekad negali sokinéti né pirmyn, né atgal. Skaitytojas joje iesko tikrovés, tikrojo zmogaus gyvenimo, ar tai jis bútu seniau ar dabar, bet realus, itikinantis. Kaip skaitytoja itikinsi, kad ten tas buvo tikriausiai, jeigu jis perskaites nusisypso is tokio naujo isradimo, kaip kilnoti apysakos veikéjus pirmyn bei atgal, kad surankiojus ivykiu medziaga.

Rasant, ypatingai reikia turéti omenyje, kur, kokioje spaudoje tilps. Parasyti ka nors besaliskai, reikstu véjo gaudyma su rezginémis. Tu sugaisi daug laiko, o tavo darbas gulés stalciuje. O juk iokio malonumo néra rasyti tik sau. Juk daktaras ne pats sau daktaras, bet gydyti ligonius. Rasytojai ir poetai iesko vaistu saviems ligoniams. Stengiasi patirti kas zmogui skauda; duoda jam vaistu — dvasinio balzamo, kad ir nepagydymui, tai nors suraminimui. Ir kaip skaudu, kuomet idedi visa siela, kad tik bútu kuogeriausiai, bet redakcija ima ir sukarikatúrina nieko nepaisydama.

Prozai kurti reikia ilgo laiko ítemptos valios, puikaus gyvenimo pazinimo, literatúrinio metodo ir materialiu salygu. Kai romanas raso mas paskubomis, pripuolamai, neisigilinus i turima medziaga, tai gaunasi lékstas literatúrinis draikalas, o ne pergyventas, apdorotas, logiskai ir psíchologiskai pagrystas kúrinys, - rasé Vykintas «Mokslo Dienose», nr. 3.

Taigi redakcija zino kokiose materialiné-se salygose gyvenam ir rasydami skriaudziam save ir savo seimas, tad kodél ji uzgniauzia su pirmu pasirodymu naujas jégas? Paskui aimanuoja, kur dingsta bendradarbiai po vieno kito pasirodymo, kad intelektualés pajégos kas kart mazéja, nors gerai zino, jog nei ismiré nei svetur neisvaziavo.

Po pirmo tokio bandymo, kas gauna toki smúgi, jis arba visai neberaso, arba parases iesko tokios spaudos, kuri taiso kas yra taisytina. Kurí redakcija saziningai nori taisyti, ji rasta atydziai pirmiau perskaito, isigilina i jo minti, i visa kúrinio struktúra, kad davus skaitytojams tai, ko noréjo autorius duoti.

Redaktoriai taíp pat gali nurodyti daug kliúciu is savo pusés. Pavyzdziui: jei duoda i svetimtauciu spaustuve, kurioje dirba nelietuviai, turi rankrasti perasyti masinéle, kas atima daug laiko ir be jo, galimi suklydymai. Bet klaida galima greit pazinti ir kas daroma samo ningai dar geriau suprantoma. Taikymas «kam nors» pasigauto priekaisto yra nerimtas darbas.

Nors mes nesame dar taip aukstai kultúriniai pakile, kad galétumém pasakyti: «cia gerbiamasis suklydai». Dazniausiai pas mus tiesos zodis vadinamas smeiztu, o smeiztas tiesos zodziu, bet noriu manyti, jog nebus tai proga susipykti su tais Argentinos lietuviu laikrasciu redaktoriais, kuríems as taip nuosirdziai padéjau kuo galédamas. Jei tai ivyktu, tuomet bútu aisku, jog samoningai norima slopinti músu intelektualés pajégos, ypac dabar kada taip gyvai jauciamas «spaudos badas».

Taigi labai laikas susirúpinti situo opiu ir aktualiu reikalu. Manau, kad «Laisvoji Lietuva» ras búdu tam darbui paskatinti. Kazkas yra pasakes: «Inter folio fructus», tarp lapu vaisiai. Pasistenkime, kad tarp spausdintu lapu bútu patys geriausi, rinktiniai vaisiai, kuriais skaitytojai patys pasisotins ir kitus norés pavaisinti.

SVEDIJOS LIETUVIAI

1946 m. rugsėjo 8. d. Svedijos lietuviai graziai paminėjo Tautos Svente Eskilstuno mieste, kur jie renkasi kas savaitė, kad pasidalinus savo rūpesciais ir is Tėvynės gautomis ziniomis.

Sventėje kalbėjo Lietuviu Draugijos Svedijoje, Eskilstuno skyriaus pirmininkas, issamiai ir idomiai nusviesdamas lietuviu gyvenima Svedijoj ir palankesnes salygas negu kur kitur.

Sugiedojus Tautos Himna, kalbėjo Stockholmo lietuviu veikėjas Dr. Vokietaitis, apie dabartine padėti Lietuvoje Zinios yra naujausios, is paskutiniu mėnesiu, taigi jos bus idomios ir «Laisvosios Lietuvos» skaitytojams.

Dr. Vokietaitis pareiskė: «1945 m. liepos mėnesy, Zaliosios miskuose, prie Panevėzio, 150 lietuviu partizanu vedė kautynes pries 2000 enkavedistu. Siose kautynėse zuvo 36 partizanai su nekuriais savo stabo nariais ir 240 enkavedistu. Tais metais buvo tik vienas toks stambesnis susidurimas.

1946 m. birzelio mėnesio pradzioje, 23 partizanai buvo persekiojami 2000 enkavedistu. Ivyko ziaurios kautynės, kuriu metu zuvo 1 ir i nelaisve pateko taip pat vienas partizanas, o enkavedistu zuvo 12.

Tu paciu metu, birzelio mėnesio viduryje, nedideli lietuviu partizanu dalini puolė 15.000 enkavedistu. Nuozmiai kruvinose kautynėse zuvo 40 partizanu ir 200 maskolisku budeliu, bet enkavedistai buvo priversti atsitraukti.

Lietuvoje partizanu skaicius gerokai prasoka buvusi Lietuvos Nepriklausomybės kariuomenės skaiciu.

Kautyniu nuostoliai, vidutiniai imant yra lygūs 1 : 100 partizanu naudai. Jau turimomis ziniomis, tik 1945 metu bėgyje nuo lietuviu partizanu rankos zuvo per 30.000 enkavedistu.

Istisi kaimai ir baznytkaimiai yra grynai partizanu rankose, kur jie turi isitaise bunkerius. Tik didesniuose miestuose ir miesteliuose laikosi dideliais kiekiais NKVD daliniai. Bet partizanai nepaliaujamai veda atkaklia kova ir rimtai priesinasi okupaciniam siaubui. Ju kova ypatingai lengvina pilnas viso krasto pritarimas ir parama.

1940 - 41 metu bolsevikiskasis teroras, pa lyginus ji su 1944 - 46 metu teroru, buvo zymiai svelnesnis. Tik per paskutiniuosius du metu maskoliai istremė 100.000 lietuviu, 30.000 nuteisė nuo 5 iki 20 metu katargos darbams ir 20.000 nuzūdė. Baisiu ziaurumu pasizymėjo rusas, vidaus reikalu komisaras, kuris, kad klaidinus uzsienio lietuvius save vadina Bartasiūnu.

Dabartinė Lietuvos pramonė yra pasiekusi vos tik 30 % savo prieskarinės produkcijos. Nors sakoma, kad ūkiai paliekami iki 30 ha, bet kuriu savininkai neistremti ar nenuzūdyti, tiems «rojaus» valdzia uzdėjo stai kokius mokesnius: 20 ha turintis ūkininkas i metus laiko maskoliams turi atiduoti 65 centnerius javu, 8 centnerius mėsos, 2000 kilogramu saldniavaisiu, 300 litru pieno nuo karvės, daug visokiu kitu dalyku ir 10.000 rubliu pinigais i metus. Suprantoma, kad tokiu pyliavu ūkininkai negali atiduoti, todėl rusiski enkavedistai su pagalba savu isgamu daro priverstinas rekvizicijas, kuriu metu ūkininkai būna apiplėsiami iki paskui ir daznai istremiami arba nuzūdomi. Savo keliu partizanai taip atsilygina. Jie daro rekvizicijas kolchozuose ir valdzios sandėliuose. Dabar idomu, ka davė Lietuvai «islaisvintojai» uz jos nezmoniska apiplėsima? 1941 ir 42 metais atvezė kelioliką vagonu paprastu arbūzu, o paskutinius du metu davė truputi druskos, kuri vadinama «Stalino druska». Jei nori gauti daugiau druskos ir degtuku, tai turi pasizymėti stachanovietisku darbu. Pramonė yra tik tokia koki buvo vokieciu palikta. Naujo nieko neirengė, o tik visas geresnes masinas isvezė i Rusija.

Tarnautoju vidutinis atlyginimas yra sekantis: vidutinio tarnautojo mėnesinis atlyginimas 200 rubliu, bet enkavedistu ir kompartijos toki pat tarnautoju atlyginimas jau 4000 rubliu mėnesiui. Oficialės gi kainos yra tokios: 1 kilogramas duonos 30 rubliu, kilogramas sviesto 200 rubliu, o centneris rugiu 850 rubliu. Taigi labai lengva suprasti kaip gyvena eilinis tarnautojas ir enkavedistas.

Pagal kortelės darbininkui duodama tiek maisto i mėnesi: 5 kilogramai duonos, 1.800 gramu mėsos, 2 kilogramai kruopu, 10 kilogramu bulviu, pusė litro linu aliejaus ir apie 300 gramu ivairiu kitu smulkmenu. Taigi sitos ir kitos kruvinai ziaurios bolseviku okupacijos priemonės pries mūsu tauta ir pagimdė partizanus, kurie didvyriskai kovoja su azijatine pabaisa. Partizanai gyvi nepasiduoda enkavedistams, nes zino, jog vistiek reikės mirti baisiose kanciose pamazu. Per kautynes nukautus partizanus enkavedistai surenka, lavonus isrengia nuogai, isbado akis, issukinėja rankas, kojas ir pameta gatvėj net keliu dienu isniekinimui. Uzmustu partizanu kapus naktimis zmonės puosia gėlėmis, kas labai erzina bolsevikus. Jie tat buvo pradėje atkasti ir sunaikinti partizanu lavonus. Bet cia isimaisė patys partizanai, savo draugu kapu apginimui. Dabar jau retenybė jei enkavedistai pasigauna partizano lavona isniekinimui.

Stai vienas labai charakteringas vaizdas is mūsu partizanu kovu su okupantais. Karta, per dideles kautynes buvo mirtinai i nugara suzeistas lietuvis partizanas. Is ugnies linijos ji bandė isnesti du draugai. Jausdamas, kad mirtis neisvengiama jis savo draugus prisipraso ji palikti, o patiems skubiai gelbetis. Kovos draugai skubiai atsisveikina, bet vienas sveikas partizanas pasislepia visai arti ir seka tolesne dalyko eiga. Gal uz desimts minuciu, prie mirstancio partizano pripuola enkavedistu majoras ir

griebiasi tikrinti kisenes. Rusas mané, kad partizano kisenése ras svarbiu dokumentu, bet partizanas tuo tarpu patraukia granatos virvute ir abu vietoje zústa.

Lietuvos gyventojai esancia bolseviku uzdanga vadina jau nebe gelezine, bet plienine, pro kuria negali net muse praskrísti. Visas Lietuvos rubezius yra ypatingai apsaugotas. Jis apsodintas sviecianciomis minomis. Pataikes uzlipti ant tokios svieciancios minos, jí dideli plota ilgai apsviecia, taigi bolsevikams zymiai lengvina sugauti norincius is bolsevikinio pragaro pabégti. Pagautus enkavedistai vietoje saudo. Visame kraste nebesigirdi prieskariniu liaudies dainu, nebéra linksmu jaunimo suéjimu. o tik tartum laidotuviu giesmés liúdnai aidi partizanu himnai. Linksma, laiminga ir zydéjusi Lietuva bolseviku paversta kapinynu, kur kaip bai sios mirties sméklos ir iki dantu ginkluoti, slan kioja azijatiniai kraugeriai. Jie zúdo Tévynéje pasilikusius lietuvius, plésia paskutini turta, kan kina vaikus ir senelius bei gédina moteris. Tai toks, tik pavirsutiniai paimtas dabartinis Lietuvos gyvenimas, kuris ir pastúmé visa tauta i nelygia, bet didvyriska kova, gyventi arba mirti, o ne vergauti maskoliui.

Tautos Himno melodijos ir paskuciausios zinios is pavergtos Lietuvos, daugeliui susirinkusiu is akiu isspaudé asaras. Véliau seké deklamacijos ir puiki koncertiné dalis. Tautos Sventé, visiems Svedijos lietuviams suteiké nepaprastai daug didelés dvasinés jégos ir pridavé daug energijos kovai pries savo zemés siaubingaji sliuza — bolsevizma.

Benamis A. Ss.

Svedija, 1946.

TÉVŲ DOMEI

Pranešam Urugvajaus lietuviams tévams, kad spalio mén. 12 d. s. m. jau atsidar ir veikia Lietuviu Mokykla, Kultúros Draugijos patalpose: gatvé Rio de Janeiro 4001. Villa del Cerro.

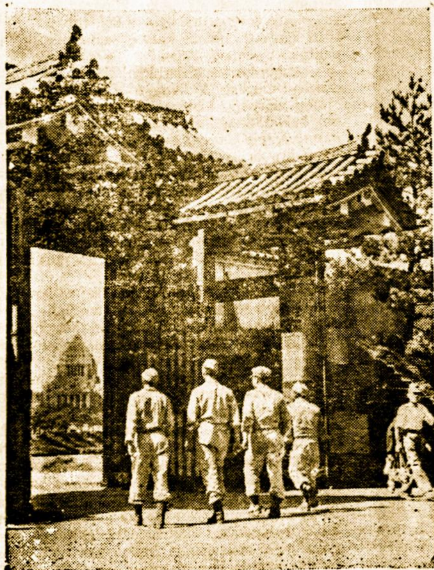
Tévu prasomas, Lietuviu Mokykla vesti ir mokytojauti sutiko patyres pedagogas, baiges moderniosios mokyklos pedagoginius kursus Leipcige, 12 metu mokytojaves Lietuvoje ir 4 metus Argentinoje, mokytojas Petras Čiucelis.

Tévai norintieji savo mokyklinio amziaus vaikucius ismokinti lietuviu kalbos, gali juos prirasyti ir gauti reikiamas informacijas kiekviena diena, nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Mokykloje bus mokinama lietuviu kalba ir jos gramatika, Lietuvos istorija, geografija, krasto mokslas, dainos, tautiniai zaidimai, vaidyba ir visa tai, kas tampriai yra susije su tévu kalba ir Lietuvos pazinimu.

Dabar pamokos eina tik sestadieniais nuo 1 val. iki 5 val. vakaro, bet kuomet baigsis mokslas vietos mokyklose, Lietuviu Mokykloje pamokos eis du ar tris syk i savaite.

Lietuviai tévai, pasinaudokite gera proga ir neatidéliodami prirasykite savo vaikucius. Lietuviu kalbai reikalingos knygos bus duodamos.

Tokio.

Amerikos kariuomenés okupuotos Japonijos sostinés vaizdas. Toli matyti Japonijos parlamento rúmai, o gatvémis vaikscioja amerikieciai kariai.

Dabar, netoli Tokio vyksta dideli Amerikos laivyno ir aviacijos manievrai, kur demonstruojama japonams amerikieciu kariné galybé, parengta desantui, pries pat Japonijos kapituliacija.

DAR APIE DANIJOS LIETUVIUS

«Laisvosios Lietuvos» 15-ame numeryje ir véliau kituose jau tilpo zinuciu apie lietuviu pabégéliu gyvenima Danijoj. Nuo to laiko ju gyvenime ivyko pasikeitimu, kuriuos pasisteng-siu cia apibudinti.

Nymindegab lietuviu stovykla lanké at-vykes is U. S. A. BALF,o pirmininkas kun. dr. Koncius, isbuves cia dél laiko stokos tik pusantros dienos. Savo kalboje, pasakytoje lai-ke visuotinio susirinkimo, jis ragino tautiecius búti drausmingais, savo graziu sugyvenimu, elgésiu bei aukstа morale issaukti danu pasi-gérejima ir búti pavyzdziu kitu tautu pabégé-liams.

Paskutinémis kovo mén. dienomis buvo atvykes i Nymindegaba ir isbuvo apie 10 die-nu kun. Tadarauskas is Stockholmo, Svedijoj gyvenanciu lietuviu pabégéliu parapijos klebo-nas. Cia reikia pastebéti, kad lageryje labai pa-sigendama lietuvio kunigo, nes danu ir vokie-ciu katalikų kunigai, kurie palyginti daznai lan-ko lageri ir atlaiko pamaldas, krikstija, sutuo-kia ir atlieka kitas baznytines apeigas, negali patenkinti visus pabégéliu dvasinius reikalus vien dél kalbos nemokéjimo.

Didelis darbas buvo, gautu is Amerikos rúbu padalijimas. Rúbu buvo gauta nemazai, bet ju tarpe buvo palyginti mazai visu rúsiu baltiniu ir batu, todél dar ir dabar ne kiekvie-nas turi marskinius, apatines kelnes, batus ko-jines, bet uztat visi ir visos turi svarkus, suk-neles, paltus ir, taip sakant «suamerikonéjo».

BALF atstovybés Danijoje reikalu vedé-jas docentas M. Brakas, kuris atstovavo lietu-viu pabégéliu reikalus centrinése danu istaigo-se Kopenhagoje, is siu pareigu pasitrauké ir istojes Amerikos tarnybon, prisiémé cenzo-riaus pareigas amerikieciu zonoje Vokietijoje. Reikia manyti, kad p. Brakas, kuris atsidéjes rúpinosi savo tautieciu reikalais Danijoje ir sa-vo naujose pareigose galés daug padéti savo tautieciams amerikieciu zonoje.

Ypatingai svarbus pasikeitimas músu gy-venime yra tas, kad nuo birzelio 1 d. Danijos Vyriausybés leista pabégéliams dirbti danu dar bovietése ir darbo bei atlyginimo patvarkymai jiems pritaikyti tie patys kaip ir Danijos dar-bininkams.

Músu stovyklos mokykla birzelio 15 d. uzbaigé mokslo metus. Naujus pradéjo rugpiú cio pabaigoje. Nors visko labai stinga, bet mokytoju pasiaukojimas tas kliútys nugali ir mokslas joje eina normaliai.

P. Jokubaicio vadovaujama futbolo ko-manda veikia puikiausiai. Iki siol visos rungty-nés su danu atskiru klúbu komandomis pasi-baigé musiskiu naudai.

Tautiniais rúbais pasipuoses, tautinis lie-tuviu ansamblis, p-lés Anelés Kirvaitytés va-dovaujumas, savo graziomis ir skambiomis liaudies dainomis ir sokiais turi nepaprastaí di-delí pasisekima danu tarpe. Koncertai vakari-nés Danijos miestuose bei miesteliuose seka vienas po kito ir gal jau netoli ta diena, kuo-met ansambliui teks garbé pasirodyti Danijos sostinéje Kopenhagoje, mieste su vienu milijo-nu gyventoju.

P. Sodaicio vedamas choras ir tautiniu sokiu grupé parúpinus jiems tautinius rúbus, irgi pasiruosé pasirodyti scenoje. Pirmas ju sekmingas pasirodymas ivyko Skorn mieste.

Nesenai Nymindegabo lageri ir vél buvo aplankes pabégéliu sielu meskeriotojas, bolse-vikiskas majoras «tavorscius» Slesarev. Sis «ge nialiojo» gruzino atstovas vargo pusantros die nos músu tarpe, aiskino kariuomenéj nebuvu-sio «marsalu marsalo» roju, bet pabégéliu ne-suzavéjo. Prisikalbino vos viena bolsevikuojan-cia bobele su pora vaiku.

Vedbaek lagery, arti Danijos sostinés, drauge su kitu tautu studentais, mokslui testi surinkti ir músu akademikai. Jie irgi randa lai-ko parodyti danams tautiniu lietuviu sokiu me na ir padainuoti jiems skambias lietuviskas dai-nas, Bet apie akademiku gyvenima, darbus, siekimus ir pasisekimus, kaip ir apie neskait-linga gyvetojais lietuviu lageri Varde mieste pa rasysiu sekanti karta.

A. G-as.

J. Gilvydis

Filmos «Lietuva» savininkas ir Argentinos lietuviu patriotiniu organizaciju aktyvus dar-buotojas, kuris paskutiniuoju laiku deda pas-tangas suintensyvinimui klúbo «Vilnius» vei-kimo, Argentinos lietuviu tarpe. Pons Gilvy-dis yra taip pat nuosirdus draugas ir músu zurnalo «Laisvoji Lietuva».

APIE «TRIJŲ FRONTU» SMALAVIRĮ

Brazilijos lietuviai komunistai staiga savo organizacija pavadina «Pietu Kryzius». Urugvajaus lietuviski Maskvos patriotai ima giedoti, dar vakar ju paciu niekinta «Smetonos himna» ir dabinasi Lietuvos kunigaiksciu paveikslais. Umai «supatriotéja» ir demokratija uzmaskuotas «A. L. Balsas».

Tai nauja plokstelé NKVD gramafone, kad kaidinus nemokancius protauti ir daugiau pakenkus patriotiniam darbui iseivijoj. Jau búsite pastebéje, kad po sito komunistu «pasikeitimo», tarsi is kibiro pasipilia demagoginiai smeiztai bei melai is «draugo» Arielkino apmokamo radijofono ir ivairiu «laikrasciu», pries músu patriotinius darbuotojus, kovojancias lietuviu organizacijas, oficiales Lietuvos istaigas ir tautine spauda. Smeiztu ir cinizmo rekorda paima bulvarinis paskvilis «A. L. Balsas».

Situo metu, visa laika komunistu uodegoj éjes, dvidesimts kartu kaili maines, slaptai prie cervonco sliugines, jau viesai islenda ir prasigéres intrigantas bei draugisku paskolu» operatorius Jurgis Lazdauskas, prisíseges raudona uodega - Toliusis.

Iki paskutinés dienos piktai plúdes K. Norku, spaudoje aiskines jo piktadarybes, staiga pries ta pati Norku atsigula ant pilvo ir su asaromis maldauja atleidimo. Cervonco didelé traukа su juo stebúklus daro ir kas Lazdauska zino visai nesistebi. Tai zmogus, kuris savo garbés supratima ir asmens vertybe, jau senai i bolseviku rublio kursa nuvaré. Ir kas jis néra buves. Lazdauska matom faktinuoju redaktorium anarchistinés Svedo «Tiesos». Véliau jis bendradarbiauja katalikiu «Svitury» ir Vikonio smeizimui, net ir to paties Norkaus, tautininku «Žiniose». Specialiam Prano Vikonio seimos dergimui, Urugvajuje isleidzia paskvili «Tribúna». Kad pakenkus Kultúros Draugijai ir zurnalui «Laisvoji Lietuva», Lazdauskas kreipiasi i músu kolonijos kapeliona kun. Grigaliúna ir siúlo leisti grynai katalikiska laikrasti kovai su bedieviais. Prizada savo darba ir rastu parama. Is spaustuvés, kurioje dirbo jau ir «abrozélius» ima socializuoti ir daryti atsargas búsimoms kliséms, tik Lazdausko nelaimei, túlas kultúrietis, rades jo atsarga ima ir isdalina maziems vaikams, o kapelionas visai jo neprisileidzia.

Visa laika gyvenes Draugijos bute ir nieko nemokéjes, skriaudes ja savo asmeniam pasipelnymui, provokaves jos veikéjus, net ir paties Babiliaus nupirkta popieri draugiskai pasisavindamas savo bizniui, pagaliau teismo pagalba ismestas, Lazdauskas metasi i svieto lygintoju fronta ir per komunistini «Darba» saukia i kova su «smetoninkais». Jis smeizia, provokuoja ir net inkriminuoja garbíngus lietuvius, visai pasimirsdamas, kad piniginiai yra pats aptaises biznieriu Staneviciu, «Defensa» kombinacijomis (esna, visa eile krautuvninku ir atskiru asmenu.

Bet dabar. Dabar, ísivaizdinkit gerbiamieji. Sitas komunistiniai aferistinis smalaviris islenda per Ozinsko Balsa kitus mokinti patriotizmo. Jis tenai raso, kad Urugvajaus lietuviuose susidare net trys frontai. Tai esas prosovietinis, prolenkiskas ir aferistélio Lazdausko „socialistinis" frontas Rimtai dirbancia ir daug Lietuvos laisvés reikalui padariusia Urugvajaus lietuviu patriotiniu organizaciju federacija jis vadina „prolenkisku frontu" ir tik todél, kad minint Lietuvos gedulo diena kalbéjo lenku kilmés zymus inteliktualas, prof. Radeckis ir akta pasveikino lenku organizacijos. Pagaliau, jam ne tiesa ir rúpi, o itikimas Arielkinui. Jam nesvarbu, kad Ateneo akta sveikino Urugvajaus Socialistu Partija ir jos zymus veikéjas Troitiño pats dalyvavo akte. Sveikino visu Lietuvai draugingu tautu organizacijos, kalbéjo visa vietos spauda, radijo stotys ir palankiai atsaké Tautu Sajunga bei Amerikos ir Anglijos vyriausybés. Politiniam sarlatanui ir cervonco apakintam Lazdauskui vis negerai, nieko nepadaryta ir nedemokratiska.

Ot, Lazdausko fronte, kuri sudaro su juo paciu pusantro zmogaus ir kuri tik Lazdauskas savo provokacijoms paskelbé, tai esa viskas, kaip Stalino rojuje. Dideliam izeidimui rimtos ir kilnu darba dirbancios Amerikos Lietuviu Tarybos, Lazdauskas ir save pavadina „taryba". Lazdausko „taryba" sudara, socialistai laisvamaniai ir „Uz Lietuvos Nepriklausomybe" klúbas. Kadangi cia jokiu lietuviu socialistu nebebuvo, kaip ir pati vietos partija sako, o buve vadukai nuéjo Stalino sauléje sildytis, tai mes teiravomés „Uz Lietuvos Nepriklausomybe" klúbo vadovybéj ir gavome atsakyma: — Jokios cia tarybos néra, taigi ir mes ne tik nepriklausom tokiai, bet is viso nieko apie ja nezinom. Yra tai Lazdausko provokacija.

Jau ir to bútu gana, kad supratus kieno inspiruotas ir Ozinsko Balso puslapiuose Lazdauskas „veikia" ir kokia galybé jo nesamo fronto. Tikro, lietuvisko kovos fronto Lazdaus kui ir nereikia. Jo pareiga provokuoti ir purvinti tikru kovotoju fronta, kad pateisinus lietuviu krauju aplaistyta NKVD cervonca.

Reikia manyti, kad sis smalaviris samoningai prisimena búsima lietuviska Niurenberga. Ateis diena, nes okupacija nebus amzina ir prisikélusi Lietuva atsilygins savo kankintojams. Lazdauskas ramus gali ruostis savo enkavedistinés demokratijos pateisinimui. Karta paiskés Lazdausko kalbos apie pasalpas ir kas bei is kur ju yra gaves, o dabar daug geriau padarytu, kad sumazintu bolsevikams tarnavima, aplopytu savo nuvalkiota garbe ir pradétu uzsiimti naudingu darbu.

A. Kartagénas.

Apžvalga

VAI LĖKITE DAINOS

Grazus ir imponuojantis lietuviu populiariuju liaudies dainu rinkinys, kuriame yra sutalpinta 100, graziausiu ir visoj Lietuvoj dainuojamu dainu. Jas surinko ir spaudai paruošė kun. J. Dabryla, isleido Argentinos lietuviu Ausros Vartu parapija. Kaina tik 50 cent.

Lietuviai, savo graziuju dainu mylėtojai, ypac jaunime, tuojau isigykite sia svarbia ir naudinga knyga. Galite gauti — Laisvosios Lietuvos — redakcijoje. Tegul nei vieno lietuvio patrioto gricia nebūna be sios knygos.

— LIETUVIŲ BALSAS —

Iki siol spausdintas retatorium, bet dabar perėjes i spaustuve, puikiai isleis tas ir sumaniai redaguojamas Italijos lietuviu laikrastis. Jame bendradarbiauja zymios lietuviu jėgos, taigi ir pats laikrastis ypatingai gyvas bei idomus skaityti. Norintieji smulkiai zinoti lietuviu tremtiniu gyvenima, issamias tarptautinės politikos apzvalgas ir Lietuvos bylos eiga, skaitykite «Lietuviu Balsa». Pamatyti ir uzsiprenumeruoti galima «Laisvosios Lietuvos» redakcijoje.

— RUDENS DUGNU —

J. Kėksto naujas eiliu rinkinys, S. Gabriūnienės isleistas Romoje. Tai grazūs ir jautrūs erskėciuoto tremtinio kelio eilėrasciai. Veikalas isleistas labai graziai ir daro malonu ispūdi. Eilėrasciai originalūs, skambūs ir jautrūs. Knyga verta kiekvienam geram lietuviui isigyti.

NAUJA KNYGA

Is spaudos isėjo kun. Dr. J. Prunskio naujas ir stambus veikalas auglu kalba «Comparative Law, Ecclesiastical and Civil, in Lithuanian Concordat».

Knyga turi 161 pusl. Ja isleido Amerikos Kataliku Universitetas.

Uz sia kanonu teisės studija, sujungta su Lietuvos konkordatu, kun J. Prunskis yra gaves daktaro laipsni.

EILIU KNYGA

Lietuviu poetas Stasys Santvaras, nors ir sunkiose tremtinio salygose, bet isleido nauja eiliu rinkini: «Laivai Palauztom Būrėm».

Knyga didelio formato, dailininko Vaiciulaicio graziai iliustruota ir skoningai isleista.

— LIETVIU ŽINIOS —

Jau kuris laikas, kaip gausi lietuviu tremtiniu kolonija Danijoje isleidzia savo laikrasti «Lietuviu Zinios». Nors jis ir retatorium spausdinamas, bet taip graziai dailininku raiziniais papuostas, taip skoningai sutvarkytas ir idomus jo turinys taip rūpestingai suredaguotas, kad ji skaitai su dideliu idomumu ir pasigėrėjimu. Lietuviai patriotai visi ji turėtu uzsiprenumeruoti. Pamatyti ir uzsiprenumeruoti galima «Laisvosios Lietuvos» redakcijoje.

— SVETUR —

Svedijos lietuviu tremtiniu laikrastis. Jis taip pat spausdinamas retatorium, bet dailininko Vyt. Lipniūno raiziniais dailiai papuostas, rūpestingai tvarkomas bei sumaniai redaguojamas. Jo turinys aktualus, gyvas ir idomus.

Susipazinti ir uzsiprenumeruoti galima «Laisvosios Lietuvos» redakcijoje.

NAUJI LEIDINIAI VOKIETIJOJE

Poetas M. Vaitkus paruošė spaudai tris eilėrasciu rinkinius. Apysakininkas B. Grazulis atidavė spaudai nauja noveliu rinkini. Poetė A. Nakaitė taip pat ruosia spaudai poezijos knyga. Poetas Bradūnas parasė poema is netolimos praeities gyvenimo, o poetas B. Augustinavicius paruošė spaudai taip pat eilėrasciu rinkini.

Memmingene isėjo naujas dvisavaitinis lietuviu laikrastis «Mintis».

STALINISTAI BURNOJASI

Man teko būti Urugvajaus vytieciu metiniu sukaktuviu minėjime, kur vaidino Petro Čiucelio parasyta dramatini veikala «Vytieciu Motina». Veikalas puikiai pavaizdavo dabartine Lietuvos tragedija ir didvyriska mūsu tautos kova su okupantais. Visiems jis padarė dideli ispūdi, daugeliui isspaudė asaras ir visi prasė ji pakartoti.

Bet jis labai nepatiko tarptautiniam aferistui K. Norkui, kuris 793 savo paskvilio numery chuliganiskai issiplūdo. Kodėl? Labai paprastai. Veikale vaizduojama lietuviu tautos kova su okupantais ir nieko apie Stalino saule. Taigi «zurnalistui» Norkui, kuris Argentinos lietuviu isjuokimui parasė sapnininka, issivertė Stalino konstitucija ir isidėjo savo kalendoriun, lietuviams pirso rusu pilietybe ir kaip jo draugas Lazdauskas «Naujienose» rasė, bolseviku diplomatui siūlėsi patarnauti ir snipinėti, kuris ir mūsu redaktoriaus p. Jazausko seseri Argentinoje piniginiai apvogė, zinoma negalima paktesti nei patriotinio veikalo nei jo autoriaus. Pagaliau, ne sapnininku autoriui kalbėti apie patriotine kūryba.

Raišiu Petras.

MOKĖSI

Apytamsėj kameroj girdėjosi sunkūs alsavimai ir tylūs pasikalbėjimai. Visi kai pamatė mane sumušta, tuojau ėmė kalbinti ir pasiūlė kas ka turėjo. Is senesniu kaliniu suzinojau, kad «liaudies teismas» tik vakar baigė teisti 89 lietuvius, kuriu 62 pasmerkė susaudyti, o likusiems paskyrė bausme po 25 metus katargos darbams. Mūsu, 53 asmenu kamera laukiam savo eilės.

Sekanti ryta mane vėl nuvedė i egzekuciju kamera, kurioje laukė pats Jekovlevas ir dar keli enkavedistai.

«Be reikolo esi uzsispyrėlis. Buvai saulys, tai sykiu ir liaudies priesas. Geriau bus, jei viska smulkiai man ispasakosi», pradėjo nauja kamantinėjima Jekovlevas.

«As nieko apie tai nezinau.

«Duosime mokslo ir suzinosi, pridūrė Jekovlevas, visiems enkavedistams smarkiai besijuokiant.

«O dabar, dabar pasikalbėsime apie tavo ir tavo sėbru kriminalinius zygius.

«As jokiu kriminaliniu prasikaltimu nesu padares.

Jekovlevas sunkiai atsikėlė, prisiartino prie manes ir suspaudes mano gerkle prabilo:

«Nebijok, as patikrinu ar tvirta kakla turi, nes tave kaip garbinga vyra pakarsime zymiai auksciau nei kitus. Gerai isiklausyk. Taip, tu labai kietas, bet tavo draugai daug kietesni uz tave, jau senai pasidare minkstuciai. Būsi ir sveikas minkstutis. Tik dar truputi, dar paskutinini karta gerai apsigalvok.

«Ka ten su juo daug, draugas virsininke, piktai pasakė greta jo sėdis enkavedistas.

«Tiesa — pritarė Jekovlevas ir kreipėsi i mane: «Be issisukinėjimu pasakyk, ka nutarėt liepos 20 susirinkime?

«Tokio susirinkimo visi negirdėjau, nebepakeldamas budeliu cinizmo atsakiau jam.

Jekovlevas idiotiniai prasisiepė ir primerkes kreivas azijatines akis suriko:

«Gyva isvirsime si fanatika! Sakyk, arba galva cia pat nukris. Sukaposim ir kaulus, oda nulupsim, kalės vaike!

As jam nieko nebesakiau. Tokioj padėty zmogus netenka galvosenos ir logikos. Pro mano akis, kaip kino ekrane bėgo iskryke vaizdai ir kūna siaubė maskolisko ziaurumo bei neteisybės kerstas,

«Tuojau atneskite fonografa, suriko Jekovlevas. Raupuotasis enkavedistas skubiai atnesė fonografa, o nematytas kalmukas visa glėbi plokšteliu.

«Laike penkiolikos minuciu jau tu būsi invalidas. Kelkis, nenaudėli, griebes man uz plauku suriko virsininkas, o vėliau atsisukes i enkavedistus paklausė: «Ka grosite?

«Daina «Brodiaga», skubiai atsakė raupuotasis enkavedistas.

«Uzdėk ka kita, kad daugiau triuksmo darytu, patarė budeliu virsininkas, o man uzdėjes ant peties ranka pasakojo:

«Esam darbo zmoniu atstovai, be reikalo net ir burzuju nebaudziam, o tik tokius, kurie mus privercia tai daryti. Mums isitikinus, jog zmogus zino ir nenori pasakyti, kas tuomet lieka su juo daryti? Manau, jog tu puikiai zinai ka reiskia inkstai atkrėsti. Tai reiskia, jog gyvenime daugiau nebeturėsi poilsio. Tai gi ir pats geriau nebesispirk, geriau padarysi»,

(Bus daugiau.)

Prof. Paula Jarmalavičiutė

Jos vadovaujamos baleto ir klasiniu sokiu studijos studentai jau baigia mokslo metus ir rengiasi Montevideò publikai pasirodyti su idomia programa viename is geresniuju sostinės teatru. Menininkai ypatingai laukia.

Kastytis.

SÚNUI

Po ziemos nyksta sauléje ledas
Ir pavasaris zengia linksmai —
Juk ivyks atgimimo paradas,
Mús Tévynei atgimus laisvai.

Vél bus sventos ten músu sventovés,
Mús paradas pro jas prazygiuos.
Plauks ten mariom lietuviskos srovés
Ir trispalvés danguj plevésuos.

Jei lemties mums zíaurios sitaip lemta,
Tremime jeigu tévas prazus,
Parade tam mús véliava sventa
Nesi tu, isdidus ir grazus.

Ir jaunom, nenuilstanciom kojom
Tu zygiuosi keliais Lietuvos,
Dél kurios mes, silpni, nekovojom
Ir kuri vis skaistesné varguos.

Tu pagerbsi nezinoma kari
Ir prisieksi kovoti, kaip jie.
Laisvés varpo palaiminta vari
Tu pajusí aidais sirdyje.

Partizanai, gyvi po veléna,
Pasitiks tave, tartum tévai,
Raportuosi jiems kilnia ta diena,
Kaip dél laisvés narsiai kariavai.

Ir prie kapo pamates gélyte.
Atsiminsi, gal bút prabégom,
Kaip tremtyj tavo vargo mamyté
Ir augino mazyti kovom.

Tegu meilé Tévynei aistringa
Siekia tavo sirdelés gelmes —
Ateitis juk tokia paslaptinga,
Jei mes drasús — valdysim ja mes!

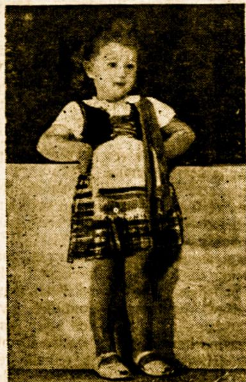
J. Pinkevicius

Į VIENYBE

Į vienybe broliai stokim,
Šalin neviltis!
Nepailstamai kovokim —
Vadas mús Vytis!

Žygiui galo nematyti,
Dar pradzia kovos,
O juk azíjatus vyti
Reik is Lietuvos!
Tad kaip Vytauto gadynés —
Vyrai ir kariai.
Muskim priesus is tévynes
Broliai lietuviai.

Ir visi, kuris kaip gali,
Greta uz gretos,
Isvaduosim brangia sali,
Sali Lietuvos.
Geriau mirti nei vergauti,
Satrapui Maskvos.
Nemanykime atgauti,
Laisve be kovos.

Biruté Laucyté

Nedidelé, vos 3 metu amziaus, bet jau šauni Urugvajaus lietuvaité. Ji dévi tautinius rúbus, puikiai lietuviskai kalba, deklamuoja ir uzaugusi zada daug dirbti téveliu krasto laimei.

— RELIGINIS PUSLAPIS —

Tvarko kun. Stan. Grigaliūnas

GELBĖKIME

«Meilė, jungianti drauge visus Baznycios narius, apima ne tik gyvuosius, bet ir mirusiuosius. Meilė, kuri yra sielos gyvenimas, kaip siela kūno, negali būti ribota. Todėl gyvieji prisimenam mirusius ir mirusieji gyvuosius. Gyvuju maldos ir geri darbai lengvina skaistyklos sielu kancias ir jas is ten isvaduoja. Skaistyklos gi sielos meldziasi uz gyvuosius, ypatingai uz savo geradarius. Meilė visu palaima. (Sv. Tomas Akvinietis).

«Taigi sventa ir naudinga yra melstis uz mirusius, kad jie būtu laisvi (nuo bausmiu) uz savo nuodemes» (II Mak. 12. 45).

«Isganytojo mokiniai ir sventieji apastalai nutarė, kad būtu daromi atminimai tu, kurie mirė tikėjime. (Sv. Jonas Damaskietis). Tai gi, gelbėkime mirusiuosius, o jie mums atsilygins.

GELBĖKIME SKAISTYKLOS SIELAS.

Stai, Sv. Rasto zodziais, ju prasymas: «Pasigailėkite manes, pasigailėkite manes, bent Jūs, kurie buvote mano prieteliais, nes Dievo ranka palietė mane» (Job. 19, 21). Is cia neiseisiu iki neatsimokėsiu iki paskutinio pinigėlio (Mat. 5, 26) uz savo nuodemes. Taigi, pasigailėkite, gelbėkite.

Senovės Romos istorijoj skaitome apie gaisra deivės Vastos sventykloje. Ugnis isiverzia i sventykla. Pavojuje vestalės ir pati Vestos stovyla. Vestalės, parpuolusios ant zemės verkia, klykia. Ibėges vyriausias pagonu kunigas Metelo liepia joms nutilti ir traukia is ugnies stovyla. Bet sios neperstoja verkusios. Patsai Metelo metasi ugnin, isvercia stovyla is piedestalo ir ja is ugnies isnesa.

Kitas atsitikimas, krikscionískas. Sv. Ambroziejus, verkianciam dėlei savo sesers mirties, Faustinui sako: «Tavo sesuo nereikalauja asaru, bet maldu.

Taigi asaromis ir kalbomis mes mazai ka pagelbėsime mirusiesiems. Reikia praktiskos pagalbos. Stai ji: malda, nusigailėjimai, ismalda ir ypatingai sv Misios ir sv. Komunija. Sv. Liudvina aukodavo uz skaistyklos vėles savo kūno ir dvasios kancías. Sv. Katarina Egiptietė sakydavo: «Jei visi zmonės sita reikala gerai suprastu, kiek bausmiu galėtu isvengti skaistyklos sielos.

SKAISTYKLOS VĖLĖS SAVO KANCIOSE MELDZIASI UZ SAVO GERADARIUS. Jos pacios sau nebegali padėti, nes jau praėjo ju nuopelnu laikas. Bet kai jos meldziasi uz mus, ju maldos daug tobulesnės uz musiskes, nes jos yra laisvos nuo kūnisku netobulumu ir ju prasymai Dievui artimesni. Tai bendra Baznycios Mokytoju nuomone, isreiksta Suarezo lūpomis (De Purgatorio 47, 2).

Sv. Katarina Bolonietė skaistyklos sieloms pavesdavo savo dvasios reikalus ir kitiems patardavo tai daryti. Stai jos zodziai: «Kai noriu gauti kokia nors malone, kreipiuos i skaistyklos sielas ir prasau, kad mano vardu prasyma perstatytu Dievui. Neatsimenu, kad būciau kada nors apvilta».

Sv. Pranciskus Salezietis uztikrina, kad mirusiuju sielos atsilygina uztai ka mes joms esame gero padare,

Gal norėtumet zinoti kaip atsilygina? Tėmyk: Jei matys mus esant Dievo malonės stovyje, prasys Dieva paskubėti mums pagalbon. Jei mes būsime ipuole i nuodeme, prasys mums atsivertimo malonės, grizimo í malonės stovi. Jei būsime ligoje, prasys kantrybės ar sveikatos ir kad liga panaudotumėm savo dvasinei naudai. Mirties valandoje, prasys, kad vertai priimtumėm sventus sakramentus ir laimingai numirtumėm.

«Taigi naudínga ir sventa melstis uz mirusius».

DIOGENAS

Dar pries Krístaus laikus, Graikijoje atsizymėjo apsvíeta, kultūra ir mokslingumu, vienas izymus ju filozofas Diogenas. Jis karta Atėnu miesto turgavietėje pasistato būdele su uz rasu: «Cionai parsiduoda ismintis». Tai pamates vienas zmogus garsiai nusikvatojo, padavė savo tarnuí tris sestercijas pinigu ir pasakė: «Eik ir paklausk ana juokdari kiek duos ismінties uz tris sestercijas». Tarnas pono paliepima ispildė. Diogenas pinigus isidėjo kisenėn ir tarė: «Pasakyk savo ponui si obalsi: kiekviename darbe turėk omenyje tiksla». Minėtam ponui taip patiko sis nuostatas, kad liepė irasyti savo namu duryse auksinėmis raidėmis, savo ir kitu pro tas duris vaiksciojanciu ziníai.

Jėzus Kristus gyvendamas zemėje daznai primindavo zmogaus gyvenimo tíksla. Duok Dieve, kad mes tai visuomet pries akis turėtume.

APGAULINGAS SAPNAS

Míegodami daznai sapnuojame, Sapne kar tais liekame turtingi, tampam valdovais, būnam Lietuvoj ir t.t. Bet atsibudus viskas prapuola.

Vieni zmonės miega kūnu, kiti siela. Paskutinieji bus tie, kurie uzmirsta Dieva ir savo galútinaji tiksla. Jie kūniskai nemiegodami, sapnuoja, kad su mirtimi viskas baígiasi, nėra Dievo ir t.t. Jie atsibus tiktai mirties proga. Bet tada jau bus pervelu.

GARBINGAS SVEČIAS URUGVAJUJE

S. m. rugséjo 17 ir 18 dienomis Urugvajuje lankési J. E. Vyskupas Pr. P. Bucys. Tai garbingas, 75 metu senelis, pasaulinio masto mokslininkas, nuosirdus patriotas lietuvis. Dar pries pirmaji pasaulini kara Jis profesoriavo Pet rapilio Dvasinéje Akademijoje. Po karo buvo pirmasis Lietuvos Universiteto Rektorius ir ilgametis profesorius. Yra parases visa eile moks linio bei praktinio turinio knygu. Sv. Tévas Pijus XI kun. Dr. Pr. Buci isventina i vyskupus Rytu Baznycios apeigomis ir skiria rúpintis griztanciais i kataliku tikejima rusais - unitais. Dabar J. E. vysk. Bucys gyvena Romoje ir yra Tévu Marijonu Generolas. Lankydamas Tévu Marijonu nama Argentinoje, suteiké malonumo ir Urugvajaus lietuviu kolonijai.

Rugsejo mén. 17 dienos ryta Montevideo uoste matosi nemazas lietuviu búrelis su kolonijos kapelionu kun. Stan. Grigaliúnu príesaky je. Laukianciuju tarpe korespondentas istebejo sekancias seimas bei pavienius asmenis: Godu, Jusiu, Zupku, Doleriu, Liudziu, Vilku, Musteiki, Kausini, Siauruseviciene, Jermalaviciene, Buliauska ir visa eile asmenu, kuriu korespondentas negali atsiminti arba nezino pavardziu.

Svecio pagerbimo komisija issirúpino is laivu administracijos leidima ieiti i laiva Svecia pasveikinti. Vos tik laivas sustojo, visi lietuviai sueina laivan. Laivo vadovybe tam tiksluí skíría grazíausía sale. Svecío garbeí kapelíonas taría sveíkíními zodí. Sveikínimo turinys: Urugva jaus líetuvíaí katalikaí beí patríotaí dzíaugsmo kupína sírdímí sveikina Garbingaji Svecia, linki jo kilniems zygíams Dievo palaimos, nusiskundzia kolonijos vargais, praso Svecia savo autoritetingu zodziu ir Ganytojo laiminimu sustiprinti kovoje su sielos ir Tautos priesais.

J. E. Vyskupas Bucys, savo iprastu nuosirdumu, dékoja buvusiam savo mokiniui kun. Grigaliúnui ir visiems ji pagerbti atvykusíems lietuviams, pranasauja Lietuvos laisve ir suteikia Ganytojo laiminima. Klausytojams rieda vilties ir dziaugsmo asaros. Dziaugsmo, nes sion zemén pirma karta izengia lietuviskas vyskupas, vilties, nes artinasi Lietuvos laisvé...

Kun. Grigaliúno ir kun. Kaz. Vengro (Argentinos lietuviu parapijos klebono ir Tévu Marijonu Vyresniojo) lydimas, J. E. Vyskupas Bucys antradieni lankosi pas J. E. Montevideo Arkivyskupa ir bendrai susipazista su Montevideo miestu, Treciadieni aplanko kai kurias lietuviskas seimas ir vakare dalyvauja Jo garbei suruostoje vakarienéje. Si vakara lietuviai katalikai bei patriotai ilgai minés su malonumu.

Vakariené suruosta pp. Jusiu bute. Paren gímo komisijoje darbuojasi: pp. Jusiai, pp. Godai ir p. A. Bartasiúnas. Virtuvei vadovauja zinoma seimininké p. K. Siauruseviciené. Lygiai 7 val. vakaro Svecias su palydovais pasirodo vakarienés bute. Keletas desétku lietuviu apséda graziai papuostus ir skanésiais apkrautus stalus. Svecius aptarnauja p. U. Godiené su namu seimininkais. Svecias savo simpatiska sypsena ir snekésiais uzkrecia linksma nuotaika visus vakarienés dalyvius. Vakarienei ípuséjus prasideda kalbos. Patriotiniai katalikiskojo jaunimo vardu kalba p. V. Dorelis, vyru vardu p. K. Vilkas, moteru vardu p. U. Godiené ir savo vardu p. J. Musteikis bei p. O. Zubkiené.

Svecias atsakydamas i kalbas, pirmiausiai déko seimininkéms uz taip skania ir gausia vakariene ir ypatingai idomiai atsako i kalbétoju iskeltas mintis. Linki búti is vermingais Baz nycios ir Tévynés súnumis, spieciantis Montevideo katedroj plevesuojancioj vélíavoj (suprask kolonijos kapeliona). Dar karta visiems sirdingai dékoja, suteikia Ganytojo laiminima ir tiesiog vyksta i laiva.

Sveciui isvykus, vakarienés dalyviai pasiju to «kaip zeme pardave». Prislégta nuotaika kiek atitaisé aluciu ir ispúdziais apie Garbingaji Sveti pasidalinimu.

Krsp.

RASYTOJO K. CIBIRO ISLEISTUVÉS ARGENTINOJE

Lietuvos kolonijoje Argentinoje, visoje jos istorijoje, néra buve tokio zmogaus, kuris sito ki didziuli darbo bara bútu isvares, kaip tai padaré savo nuostabiu darbstumu ir dideliu literato talentu p. Kazimieras Cibiras - Verax. Nestebétina, kad jo isvykima is Argentinos i Siau rés Amerika ypatingai jautriai isgyveno kiekvienas, kam rúpi lietuvisko gyvenimo ateitis ir músu Tévynés likimas. Neuzmirstamai ispúdingai ir retai sutinkamu nuosírdumu jo artimieji draugai ir bendradarbiai atsisveikino su p. Cibiru Lietuvos laisvés svarbiausioje tvirtovéje — Lietuvos Atstovybéje Buenos Airese.

Gal niekados taip nepaprastai sirdingai is sielos gilumos néra kalbéjes músu Ministeris Dr. Grauzínis kai si karta, kada iskéles Cibiro didziulius nuopelnus spaudos darbe, padékojo jam uz nuveikta darba, pazymédamas, kad pries keleta metu K. Cibiras i cia atvaziaves, kaip mazai mums dar pazistamas zmogus, siandien isvyksta kaip zmogus dideliu nuopelnu ir didelio vardo. Skambéjo Lietuvos Pasiuntinybés rú muose lietuviskos dainos ir visi dalyviai keleta valandu gyveno ta nuotaika ir tuo gilui nuosirdumu, kokiu nuzymétas visas K. Cibiro gyvenimo kelias Argentinoje.

Kas buvo Cibiras argentinieciams lietuviams, geriausiai parodé jo paskutinés dienos siame kraste Cia visuomené ir seimos ji gaudyte gaudé, kiekvienas norédamas jam uz jo darba ir sirdi suruosti atsisveikinimo isleistuves.

Ir taip Tévai Marijonai savo saléje pasku-

(versti)

tini sekmadieni (25. VIII. 46) suruosé irgi pui kiausias jam isleistuviu vaises, kuriose susibúré apie 80 zmoniu atsisveikinti su zmogumi, kurio gyvenimas cia buvo spindinti kúryba. Teisingai Vengras savo jautriame zodyje apibudino ji kaipo zmogu, daug padariusi katalikų visuomenei ir daug padejusi organizaciniame darbe. Tévo Vengro puiku zodi, palydéjo skambia daina Cibiro garbei garsusis sv. Cecílijos choras, kurio dideles simpatijas isleidziamajam pareiské savo graziame zody to choro ilgametís dirigentas p. Rymavicius.

Ir taip Cibiras buvo apipintas visu vainiku paciu graziausiu linkéjimu, kur savo jausmus ipyné ir Moteru Draugija savo pirmininkés p. Santarienés kalba, ir Vyru Draugija, kurios vardu kalbéjo p. Juozas Alisauskas, ir Mergaiciu Draugija, kurios mintis perdavé savo kalboje p. Biknevicité, o taip pat ir Jaunimo vardu prisidéjo prie tu linkéjimu p. Zekys. Jautru zodi apie Cibira, kaipo zmogu pasaké Tévas Saplys.

Ir pagaliau, kaip pats Cibíras ramiai, bet giliaí sirdingai prabilo, palygindamas savo isskridima su rudens gerviu skridimu mieluoju Lietuvos dangumi, sunku buvo vyrams sulaikyti asara, o ka jau bekalbéti apie moteris.

Ir taip vienas didelés sielos zmogus, léktuvo sparnu nesamas, ísskrido s. m. rugpiúcio mén. 30 d. i nauja gyvenima, testi ten savo ko va uz sena savo ideala — uz Tévyne, jos Laisve ir Tiesa. Ar jis ras ten savo laime — zino vienas Dievas, bet kad jis stengsis visomis jégomis ja ískovotí kitiems, tas aisku kiekvienam, kas pazista p. Cibiro plunksna ir sirdi.

URUGVAJAUS LIETUVIAI

SUSIRINKIMAS

Sekmadieni, lapkricio mén. 3 d. s. m. 3 val. po pietu, ivyksta visuotinis Urugvajaus Lietuviu Kultúros Draugijos nariu susirinkimas savo patalpose, gatvé Rio de Janeiro 4001. Cerro.

Kadangi bus svarstomi ypatingai svarbús draugijos ir spaustuves reikalai, todél visi nariai prasomi bútinai ir punktualeí dalyvauti.

Valdyba.

NAUJA JAUNIMO VADOVYBÉ

Patriotinio Urugvajaus lietuviu jaunimo draugijos «Vytis» visuotinis susirinkimas, ivykes rugséjo mén. 20 d. s. m issirinko nauja valdyba, kuría dabar sudaro: Stasys Stendelis pirmininkas, Edvardas Grébliúnas sekretorius, Jonas Stendelis izdininkas, Jonas Vuljevas izdininko padéjéjas, Broné Černauskaité sekretoriaus padéjéja, Marcelé Markeviciuté vicepirmininké ir Stasys Goda valdybos narys.

DÉKOJU

Bendraisiais tautinio darbo reikalais besilankant svetingojoj Argentínoj, uz mano misijos lietuviskai nuosírdu rémima, naudingus patarimus ir lietuviska vaisinguma nuosirdziai dékoju: gerb. Gilvydzíams, gerb. P. ir P. Kuraiciams, gerb. Lesciams, gerb. Rudziams, gerb. Jakubauskams, gerb. Lukoseviciams, gerb. Sukevíciams, gerb. Norkams, gerb. Karosams ir kt. Músu darbo aktyviem draugams bei sauniems patriotams: p. Antanui Matulaiciui, p. Karoliui Misiúnui, p. S. Povíloniui ir visiems, kurie nuósirdziai paréme mano kelionés tiksla.

Maloníesiems Berisso lietuviams patriotams ir lietuvybés darbuotojams: gerb. Onaí ir Vincuí Stundziams, p. M. Tamuliúnui, p. Pr. Stroliaí, p. K. Janoniui, p. J. Martinkui, p. J. Intuí, p. Zemaiciui, gerb. Marcinkeviciams, gerb. Razanskams ir puikiam lietuviukui, mano palydovui Berisse Vincukui Stundziukui. Draugiios «Mindaugas» valdybai, kuríos puikiose nuosavose patalpose jauciausí, kaip Lietuvoje.

P. Korkuzas
«Laisvosios Lietuvos» Administratorius.

RADIJO VALANDOS

Penktadíeni, spalio mén. 18 d. s. m. «Uz Lietuvos Nepriklausomybe Klúbas» vél turéjo lietuviska radijo valanda. Is radijo stoties CX 24 «La Voz del Aire», didele, turininga ir Lietuvos laísve gínancia kalba pasaké rasytojas p. Albínas Gumbaragís. Véliau éjo ivairenybés ir artéjanciu rinkimu reikalai. Linkétina, kad sis klúbas dazniau pasigirstu is radijo stociu.

DARO PROPAGANDĄ

«Uz Lietuvos Nepriklausomybe Klúbas», kuris veikia su «Partido Nacional Independiente» arba uz Tejera - Gallinal formula, isleido dideli atsisaukima í balsuotojus is kurio suzinom, kad minimo klúbo vadovybe sudaro: Albinas Gumbaragis pirminínkas, Petras Kavaliauskas vicepirminínkas, Vytautas Dainauskas ízdininkas, Jonas Pinkevícius sekretorius, Antanas Pabrinkis sekr. padéjéjas ir Antanas Buliauskas, Antanas Dubras, Leonas Tokariovas, Antanas Paulauskas bei Viktoras Luksas valdybos nariai. Tai patikétini vyrai ir geri lietuviai patriotai.

Lietuviai, kurie turi Urugvajaus pilietybe, kurie nori kolonijai gerovés ir bolsevikisko imperializmo pavergtai Lietuvai laisvés, lapkricio 24 d. visi balsuoja uz Tejera — Gallinal kandidatúra, arba 97 sarasa.

LIETUVIAI TÉVAI!

Patys zinokit ir kitiems pasakykit, kad jau veikia Lietuviu Mokykla. Prirasykite savo vaikus c. Rio de Janeiro 4001. Cerro.

BUS DU VAKARAI

Urugvajaus Lietuviu Kultúros Draugijoje eina gyvas ir didelis judėjimas. Mat, músu jaunimas ir senimas, norėdami iskilmingai baigti ziemos sezona nusitare, kad lapkricio mén. bútu pastatyti du grandioziniai vakarai. Abieju vakaru programas sudarys linksmu komediju vaidinimai, dainos, klasiné muzika, deklamacijos, kitoki ivairumai ir smagús sokiai prie geros muzikos. Bus turtingas bufetas su saltu alumi ir lietuviskomis uzkandomis.

Pirmas Vakaras ivyks sekmadieny, lapkricio 10 d. punktualiai 5 val. po pietu.

Antras Sokiu Vakaras ivyks sestadieny, lapkricio mén. 23 d. punktualiai 8 val. vakaro, gatvéj Río de Janeiro 4001. Villa del Cerro.

Lietuviai prasomi skaitlingai atsilankyti ir su savaisiais kultúringai praleísti laika.

TAI BUS VIENINTELIS CERROJE

Aktyvieji kultúrieciai: Feliksas Grigas, Petras Derencius ir Kazys Černauskas, protarpiais padedami jaunuoliu Jono Stendelio, Vytauto Stendelio ir F. Grigiuko jau baigia puikiai ir moderniai pertvarkyti erdvu draugijos kiema. Jie nukelia nuosales vietas i kampa ir puikiai jas irengia. Tas paliuosuoja dideli kiema ir pavercia graziu sodu poilsiui.

Teko patirti, kad vytieciai imasi sodo papuosimu, o mergaités vytietés apsodins ji gélémis. Didieji kiemo uosiai jau apsipilia gausiais lapais, taigi greit turésime vienintele ir puiki lietuviu vasaros poilsio vieta, arba tikrai lietuviska «Recreo» Cerroje, Kultúros Draugijos patalpose, c. Rio de Janeiro 4001.

Visi lietuviai cia galés smagiai ir kultúringai praleisti sestadieniu ir sekmadieniu poilsi, pasiklausyti lietuvisku dainu, pasiskaityti viso pasaulio lietuviu laikrasciu ir pailséti graziame medziu pavényje. Oficialus «recreo» atidarymas bus visiems atskirai pranestas.

MÚSU LIGONIAI

Per 7 savaites isguléjes ligoninéje «Maciel» ir perneses sudétinga vidaus operacija, jau grizo i savo seimos zydiní músu draugijos veikéjas, p. Antanas Stendelis. Jis jauciasi gerai ir yra viltis, kad jo sveikata greit ir pilnai bus atstatyta.

Is tos pacios ligoninés taip pat grizo antras músu darbuotojas, p. Vladas Krisciúnas, kuriam buvo padaryta koju operacija.

Grizo ir kasabietis lietuvis, p. Bernasius Miskinis, kuriam mediku komisija, kad isgelbéjus gyvybe buvo priversta nupiauti koja.

Ligoninéj «Maciel», saléj «Suraco», 27 lovoj dar tebeguli fraybentiskis lietuvis p. Jonas Patinskas. Jo liga sunki ir komplikuota. Ilki siol juomi rúpinasi vien tik p. F. Grigas. Taigi lietuviskos sirdies tautieciai, ateikite p. Grigui talkon ir aplankykite ligoni.

MALONÚS SVECIAI

Nesenai Montevideo lanké Fray Bentos lietuviu veikéjas, nuosirdus patriotas ir «Laisvosios Lietuvos» prietelius, p. Gasparas Urbonas. Malonus svetys atvezé fraybentiskiu linkéjimus Montevideo lietuviams laisvés kovotojams, pasidalino su kultúrieciais tautiniais rúpesciais, pabúvojo vytieciu graziame parengime ir lydimas savo seno draugo Felikso Grigo, aplanké zymesnius Montevideo lietuvius.

Mus dziugino svecio papasakojimas, kad Fray Bentos lietuviu tarpe visiskai néra maskoliskai komunistinés «zarazos», arba lietuvisku isgamu, dirbanciu okupantu naudai.

Siomis dienomis, i Montevideo atvyko kitas fraybentiskis lietuvis, tai p. Antanas Balciúnas, kuris cia praleis savo atostogas, arciau susipazins su músu darbu ir vietos lietuviais.

PERKÉLÉ ĮMONĖ

Músu tautietis Alyzas Auzelis, kuris iki siol savo avalinés imone laiké Cerroje, dabar ja perkélé i sostinés centra ir moderniau ja irengé gatvéje Durazno 1515.

Centro lietuviams bus patogu pasinaudoti sazíningu saviskio darbu.

GRAŽINA IR TOBULINA

Placiai zinomi músu biznieriai, pp. Julé ir Juozas Ramonai savo dideli, puikiai irengta ir vieninteli lietuviska viesbuti restorana «Gran Bretaña», kuris randasi sostinés centre, gatvéj Juan Carlos Gomez 1266, uzeinant vasaros sezonui dar tobulina ir puosia.

Taigi Argentinos, Brazilijos ir kiti lietuviai, atvykdami vasaroti i puikiasias Urugvajaus maudykles zinokite, kad lietuviska poilsi, lietuviskus valgius ir zymesniu Urugvajaus lietuviu susitikima rasite tik «Gran Bretaña» viesbuty.

SAPNININKU AUTORIUS SAPNUOJA

Prastos «šlovés» K. Norkus, savo «A, L. Balso» 789 nr. parasé, kad «is Svedijos jau atvyko i Urugvaju Kazys Savacanskas ir papasakojo daug idomiu dalyku». Tuo tarpu músu skaitytojas A. Savacanskas dar tik kviecia savo súnu Kazi is Svedijos.

787 nr. savo «gazietos, Norkus ignybtas patriotiniu Urugvajaus lietuviu organizaciju protesto, uz provokacijas ir atvira komunistu «kongreso» rémima, norkiskai kraiposi ir sako, kad sita «provokacija» ne draugijos, bet Čiucelis parases. Dél stiprumo net ir Sacikausko neva laiska cituoja. Kaip ten bebútu. bet draugijos pareiksto protesto laikosi, o atsakingu veikéju uzklaustas Sacikauskas pareiské: «Tai yra aferisto Norkaus ismislas. As jam jokio laisko nerasiau. Ir bendrai, su tokiaiais tipais, as jokiu reikalu neturiu»,

Taigi, ar nebútu stebúklas, jei Norkus ne is savo sapnininko, bet tiesa parasytu.

ARGENTINOS LIETUVIAI

FILMA — LIETUVA —

Placiai zinomas lietuvisku filmu savininkas p. J. Gilvydis jau gavo nauja ir didele lietuvisl:a filma is Siaurés Amerikos. Toji filma buvo filmuota geriausiu Amerikos filmuotoju Lietuvoje pries pat rusu-vokieciu kara. Ji vaiz duoja Lietuvos gamta, jos laukus, ukininkus, ju darbus, pasilinksminimus, paprocius ir kitka. Sia didele ir idomia Neprikiausomos Lietuvos gyvenimo filma, Argentinos lietuviai pamatys sekmadieni, lapkricio mén. 10 d., teatre «Roma» gat. Sarmiento 99, Avellaneda.

NAUJA VASARVIETÉ

Buvusios vasarvietés miesto centre savininkas p. St. Povilonis, dabar atidaré kita netoli lietuviu baznycios, c. Rioja 2219, V. Porvenir. Pasilinksminimu ir sokiu vieta tapo puikiai jau irengta, taigi kas sestadienis ir sekmadienis vél daromi pasilinksminimai. Cia susirenka visi Buenos Aires ir apylinkiu lietuviai, nes cia susitinka savo pazistamus ir linksmai bei kultúringai praleidzia laika.

NAUJAS BIZNIERIUS

Nuosirdús músu tautieciai, pp. Bruna ir Rudolfas Sukeviciai atsidaré nuosava, didele ir moderniai irengta duonos kepykla Avellanedos rajone, gatv. Coronel Molinedo 2093.

Geros klotíes ir sekmingo biznio geriems lietuviams.

SUKŪRÉ SEIMA

Rasytojo ir «Laisvosios Lietuvos» bendradarbio p. A. Jakubausko vyresnioji dukrelé Biruté Jakubauskaité, rugséjo 7 d. s. m. sukúré seimos zydini, su rimtu ir garbingu anglu tautybés valdininku José B. Mullins.

Laimingu ilgu metu ir giedriai saulétu dienu jaunajai seimai.

SKAUDI NELAIMÉ

Garbingu Argentinos lietuviu ir nuosirdziu «Laisvosios Lietuvos» prieteliu ponu Rudziu seima istiko skaudi nelaimé. Ju dukrelé Eugenuté sunkiai susirgo ir jau ketvirtas ménuo guli lovoje sugipsuota.

Jaunai ir šauniai lietuvaitei linkime greit ir laimingai pasveikti, o gerb. jos téveliams patvarios kantrybés ja begydant.

×

PARDUODA «A. L. BALSA»

Is visai patikimu saltiniu júsu korespondentui teko patirti, kad «A. L. Balso» savininkas Pr. Ozinskas si laikrastuka parduoda ir po Nauju Metu isvyksta i Amerikos Jungtínes Vals tybes. Pardavimas uzsitesé dél Norkaus, kuri pirkéjai griéztai atsisaké prisiimti.

APSIVALÉ

I rimta patriotine Berisso lietuviu draugija «Mindaugas» buvo isimete norkisku «laisvintoju». Jie tuojau émé mindyti garbingas draugijos tradicijas, tyciotis is lietuvybés ir per troc kininku «Balsa» smeizti garbingus músu draugijo darbuotojus.

Senieji draugíjos kúréjai ir rimtesni nariai laiku susigriebé ir rimta pavoju pasalino. Dabar draugijos vadovybé vél atsidúré rimtose ir saugiose rankose.

Antanas Liúdzius ir Mykolas Sveciulis

Du zymus ir energingi Urugvajaus lietuviai kultúriecíai, ypatingai p. M. Sveciulis, kuris paskutiniuoju laiku smarkiai imasi suaktyvinimu draugijos scenos ir bendruju jos reikalu. Jo grazios pastangos vainikuosis graziu pasisekimu, jei músu dalis senesniuju veikéju, mete pasivizmo negalavimus ateis i talka ir nuosirdziai padés dirbti, visiems bendra lietuvybés bei tautos laisvés darba.

PADĖKIME JIEMS SUSIRASTI SAVUOSIUS

Paieško:

Jonas Misiūnas gyvenas Danijoje, paiesko savo dėdės Augustino Misiūno gyvenancio Argentinoje ar Brazilijoje.

Vladas Orlauskas gyv. Vokietijoje, paiesko broliu Ganipraus'.u gyv. Argentinoje.

Burneikis Povilas gyv. Vokietijoje, paiesko Arsausko Juozo gyv. Argentinoje ir Bakanausko Rapolo gyv. Urugvajuie.

Milenkiené Paulina gyv. Bavarijoje, paiesko savo sesers Onos Kanapackaités gyv. Montevideo mieste.

Juozas Buskevicius gyv. Bavarijoje, paiesko seseru Antosés Buskeviciutés - Poceviciené ir Veros Buskeviciutés gyv. Argentinoje.

Zigmas Umbrazúnas gyv. Vokietijoje, paiesko savo teta Mockaite - Paulėniene Placida gyv. Montevideo mieste.

Tremtinys Andrius Litvaitis, savo seserei Onai Litvaitytei - Burbienei ir broliams Juozui bei Stasiui teraso sekanciu adresu: Caixa Postal 4118. Sao Paulo. Brasil.

Tremtiné Ona Skladiené - Meksraityté teraso savo pusbroliui Petrui Meksraiciui sekanciu adresu: Pedro Meksraitis. Galle Nueva York 4735. Berisso, F. C. S. Rep. Argentina.

Pranas Salkauskas gyv. Vokietijoj, paiesko brolio Jono Salkausko gyv. Urugvajuje.

Vytautas Virbickas gyv. Vokietijoj, paiesko Juozo Virbicko gyv. Sao Paulo. Brazilijoj,

Ella Gens gyv. Vokietijoj, paiesko brolio Napaleono Budreikos gyv. Urugvajuj.

Kosté Kristiniené, paiesko brolio Antano Augustaicio gyv. Brazilijoj.

Stasys Oseckas, paiesko, paiesko pusbroliu Antano, Vlado ir Juozo Simku bei puseserés Leonijos Simkutés, gyv. Brazilijoj.

Vaclovas Vilkavickas, paiesko Kosto ir Adomo Joneliu, gyv. Uruvajuj.

Antanas Asevícius, paiesko Antano Brazio, gyv. Urugvajuje.

Petras Kiaulénas, paiesko Kazio Vilko, gyv. Urugvajuje.

Juozas Bilevicius, paiesko sesers A. Bileviciutés - Dikienés, gyv. Montevideo.

Stasys Grubliauskas, paiesko sesutés Valerijos Barsytés ir dédés Kazimiero Barsio, gyv. Montevideo mieste.

Petras Abaravicius, paiesko giminietés Veronikos Poskaités, gyv. Montevideo mieste.

Vytautas Butrimas, paiesko brolio Alberto Bujanott, gyv. Montevideo mieste.

Zigmas Tarutis is Italijos, paiesko savo sesutés Marijos Tarutytés - Jakubonienés, kuri gyvena Argentinoje, Rosario mieste.

Ona Izganaitiené, paiesko savo brolio Jono Jokubaicio, kuris gyveno ir turéjo laivu agentúra Buenos Aires.

Elena Mendeliené, paiesko sesers Joanos Janulytés, gyv. Montevideo mieste.

Barbora Lavickiené, paiesko brolio Símo Suipio ir tetos Mortos Martinkienés, gyvenanciu Argentinoje.

Julé Sheput, gyvenauti Siaurés Amerikoj, paiesko savo svogerio Mykolo Tucho, gyv, Argentinoje.

Paieskomi giminiu is Europos dar sie lietuviai gyvenantieji Urugvajuje:

Aleksejúnas Pranas, Belinis Pranas, Izokaitis Jonas, Kiela Dominikas, Mackeviciené Vladé, Marcinkevicius Kazys, Makarevicius Petras, Petkevicius Silvestras, Peleckas Adomas, Paukstyté Elena, Vailionis Romualdas ir Vaistariené Emilija.

Atsiimti virs paminétu tremtiniu laiskus ir gauti reikiamu informaciju prasoma kreiptis i «Laisvosios Lietuvos» Redakcija, c. Rio de Janeiro 4091.

Isvietintu lietuviu tarpe, paieskau giminiu draugu ir pazistamu, kilusiu is Kruonio m. ir apylinkés, Traku apskrities.

Atsisaukti «Laisvosios Lietuvos» adresu.

J. Kondratavicius.

LIETUVIAI TREMTINIAI,

kurie turite giminiu Brazilijoje ir norite juos susirasti, kreipkités tiesiai i Lietuvos konsula ir lietuviu klebona Brazilijoje, kuriu adresai yra sekanti:

Sr. Aleks. Polisaitis
Consul de Lituania.
Rua Jaguaribe 447. Sao Paulo. Brasil.

Rev. P. Ragazinskas.
Caixa Postal 4118. Sao Paulo. Brasil.

LIETUVOS PASIUNTINYBÉ ARGENTINOJE
— Legation de Lituania —
Calle Pampa 4174. Buenos Aires. Argentina.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖ ANGLIJOJE
— Lithuanian Legation —
17, Essex Villas. London, W. 8.
Gran Bretaña.

— Tegul bus pagarbintas, Rúke.

— Nesuprantu. Juk mane visuomet tu sveikindavai rusiskai, Raule.

— Taip, bet dabar, as bijau ir mano visi pavaldiniai bijo.

— Ir ko tokio bijot?

— Kur nebijosi, Rúkeli. Andai toks latras hereristas sakė, kad jei jie rinkimus laimésia, tai visus Stalino padonis skiepysia nuo rusisku raupu. Taigi mes visi dabar jau nusipirkom po vienus zydu poterius, o tas Berlinka Brelinkeris, kuris pas mus yra taburetkos vietoj, tai nusipirko rabino Aufmeinmon talmudo trecia dali «Sma Isroel» ir visus mus dabar mokina Smul Sondler, tas músu vadas, tévas ír Stalino saulés apsviestas, skaisciausias picikas, o mes visi drebédamí kaip Sínojaus pakalnéj laukiam lapkricio 24 díenos, arba baisios nakties.

— Tiek jau to. Bet tu man pasakyk Rauluti, kur tu iki síol buvai?

— Proletarus ratavojau, Rúkeli. Soviecka kongresa organizavau, aukas rinkau, su draugu Arielkinu, uz Lietuvos muziku isvogta turta ir socializuotas telycias savo Desgraciados maskoliskom blakém radijo pusvalandi organizavau, uz is durniu surinktas aukas ir lietuviskas telycias padariau ekskursija í Argentina ir músu ruskai sovieckos gazietos bilijusus atlikau. O vis tai buvo daug darbo, bet sykiu visiems proletarijusams daug naudos ir garbés, nes ju aukas Argentinoje pragérém.

— Na, o kaip tavo kongresas pavyko?

— Durnai, durniau negali búti. Arielkinas davé daug cervoncu, o kongrese lietuviu nebuvo. Susirinko keli desétkai visokiu tautu atmatu, tai zinoma, Arielkinas labai persiuto. Jis keiké ir tik auku eikvotojais isvadino.

— Girdéjau, bet pasakyk, kas júsu ir kokiais reikalais vaziavot i Argentina?

«Vaziavom, tai mes vadai ir pasiémém tas mergas, kurioms dar apsimoka ignybti. Negi mes ímsim visoki «barachlo». Na, tai ir vaziavom: as Raulas, Desgracíados pusberníu didysis feldmarsalas ir Stalino ordíno «nackomuna» kavalierius, vaziavo Varvuckas ir jo Brigyta is pakodés, Raudonkelnaité Matkuleviciuté ir Klecko suglobojama Onyté Makiuté. Tai mes Argentinoje ir úzém, su mergom sokom raudonaji kazoka ir lankém garsíaja L. N. Alem gatve. Gérém kol visas aukas kongreso pragérém, o Makiuté mums dainavo sovieckai proletariska romansa: «Vyrai ant karvés sustokim, uodega rieskim aukstyn. Drasiai su lietuviais kovokim, uz ruskius zenglim pirmyn!

«Sakai vaziavot visi vadai, o savo pirmininko ir nepaémét.

«Kols jis mums pirmininkas. Tas Berlinka Brelinkeris yra tik taburetkos vietoje pas mus, tik kaléjimui, jei priseitu, tai kas toki ziop liuka vezios í zmones, o antra jis dar ir naciu kraujo turi kaipo Fricu kilmés. Mes ír daugiau necnatniku nevezém. Nepriémém A. Varlionienés, kurios pantalonus milikas nesé komisaríjon is gatvés Recinto. Palikom ir L Raukuckiene, kurí pagal soviecka pasporta yra P. Raukucko «supruga», o tikrasis jos cangadorius yra Lapt. Laptinskas. Jis parasé toki daina, kuria Raudonkelnaité Matkuleviciuté ir Laptínskas dabar per rusu fizkult svente dainavo taíp: «Nors man ubagas is nosies lazda kisa, kisa, Bet Raukuckiené sugrobus isbuciuoja visa».

«Tiesa sakai. Aukas ir cervoncus galit ir vieni pravazinéti bei praulioti, o savo «gazietoje» ir per radijo pasakysit, kad Lietuvon pasiun tét, nors is Lietuvos raso, kad vístiek nieko negauna ír perspéja nieko nesíústi.

«Taigi, anot taves Rúkeli. Tie laiskai is Lietuvos éda mus gyvus. Visi raso, kad bloga, viska ruskiai atíma, zudo zmones ír net músu pasiústas dovanéles pavagía. Jokio laisko nega lim idéti i maskolisku melu ir visuomenés atmatu slamsta «Darbas».

«Bet kodél per radijo taip meluojat?

Na, tu tik suprask mielas Rúke. Jei mes nemeluosim, tai Arielkinas cervoncu nebeduos, auku nebegausim, reikés eiti dirbti, o dirbti mes velnískai bijom. Antra, kols ten radíjo pusvalandis. Juoku ir is Arielkino pasisidijimo pusvalandis. Andai, toji besarmatiska píemené, Raudonkelnaité Matkuleviciuté per radijo pasaké: «Prie Smetonos nebuvo taip, o prie Stalino jau visi pamaté, kaip Vilniuje per Gédinimo gatve mongolas vedé karve». Taigi sito begéde Matkuleviciute ir Gedimino gatve pavadino «gédinimo». Arba vél tas mergavaíkis Abrakas Abrabicinskius, kuríam ant tu ronu Antone Čiulpikaite dabar uzkabino raudona padurka, dar kvailiau pasake: «Prie Smetonos to nebuvo, o dabar, aciu Stalino genijui Matku leviciutes vista padejo du raudonus kiausinius i diena, o siauciaus Ragausko asilas rusiskai dainuoti ir atsiprasant, monologus sakyti.

Bet dovanok Rúkeli, as skubu. Kita syki tau papasakosiu apie músu jubilejo vakara.

Bodega y Viñedos

de VALENTIN CARNE e HIJO

VINO NATURAL

REDENCION MELILLA

Tel. 22 00 35

Visi lietuviai tik cia perka, nes duodama gera preké, ekonominé kaina ir skubus bei mandagus patarnavimas.

DIPLOMUOTAS LIETUVIS SIUVEJAS

MOTIEJUS BOLIAUSKAS

Calle Francisco Tajes 1195 P. 2 Ap. 7

Siuvama visu rusiu, rubai, g riausiu medziagu ir pagal paskutinius madu reikalavimus. — Savas pas sava, nes rasite garantuota darba ir ekonomiska kaina.

LIBRERIA y JUGUETERIA

SELECTO

— de —

HOSMAR GERIN

Calle GRECIA 4215 — Cerro

Al lado del Cine

Ofrece toda su mercaderia a un 30 % de rebaja a los suscriptores de esta revista. Libros castellanos y xtranjeros.

RESTAURANT Y PENSION

Gran Bretaña

JOUZAS RAMONAS

Savininkas

Geriausia vieta lietuviams turistams atvaziuojantiems is Argentinos. Sveikas valgis. — Svarios lovos pavieniam ir erdvus kambariai seimynoms.

JUAN CARLOS GOMEZ 1266

Teléfono: 8 39 05 Montevid o

ANELE RAULUSKEVICIENE

Didelio pasirinkimo, pigiu kainu bei mandagaus patarnávimo, visu rusiu maisto produktu krautuvé. — Lietuviai prasomi uzeiti persitikrinimui

Calle BOGOTA 3217 — Cerro

Kaunas

PIENINE IR ALINE

ANDRIAUS ALEKNOS

Calle BOGOTA 4001 esq. Bélgica

CERRO

Visuomet sviezi produktai, ekonomiskos kainos, skubus patarnavimas.

Pasitikrinkit

KRAUTUVÉ IR BARAS

JONO GRAMOSAUSKO

Calle PERU 1992 — Villa del Cerro

Pirmos rusi s viso maisto productai ir sviezios darzovés bei vaisiai — Vietos visu rusiu gerimai — Pigios kainos — Skubus ir saziningas patarnavimas.

Persitikrinkite

LD 278
1946, Nr.10

Casa LIRA

1926 metais apdovanota aukso medaliu — Tarptaltinėj Parodoj Lietuvoje. — Visu rusiu pianu taisymas, sustygavimas, nauju darymas ir pertvarkymas. Lietuviams nuolaidos. Savininkas Antanas Dambrauskas

SAN JOSE 1015 Tel. 8 36 33

foto arte
Elba

GRECIA 3432 - CERRO - Tel. 22 10 54

Savininkas, Stasys Bartnikaitis.

Pr. Riboko ir Airzersteino

MENISKU ODOS ISDIRBINIU

Fabrikas

Calle RIO BRANCO 1102

Visoki meniski odos isdirbiniai parduodami urmu ir pavieniai. — Lietuviams daromos specialės nuolaidos

IMAN

ADOLFAS KAUŠINIS

Vienintelis lietuvis Urugvajuje, turintis Elektros Stoties Teises. Atlieka: Visus elektros irengimus ir pataisymus Lietuviams Didelis Nuolaidos

Calle SAN JOSE 1088 Tel. 8 79 56
Telefonas: 8 79 56

FUNDICION PRADO

Fundición de Bronce Mecánico
Aluminio y Herrajes en General.
Sección Mecánica y Estampados
Matrices de Todas Clases y
Para Toda Industria

Eduardo Jusys

MOLINOS DE RAFFO 473
Teléfono 22 53 05 Montevideo

Imperial

GARINE RUBU VALYKLA

Rubu isvalymas sulig "DUPLEX" sistema Sermenu rubay. Dazymas ir reformavimas skrybeliu ir kostiumu. — Nematomas uzadymas skyliu bei perpliesimu. — Lietuviams nuolaida: tik $ 1.50 kostiumo isvalymas ir isprosymas.

Centralinis Namas:

Calle EJIDO 1241 — Tel. 9 19 10

Skyrius ir dirbtuvės:

Av. BRASIL 3092 Montevideo

TINTORERIA Y SOMBRERERIA

ANDES

DE

ANTONIO YANKUS

ANDES 1257 — Tel. 8 18 03

Moteru ir vyru rubu valymas. — Visu rusiu skrybeliu valymas ir reformos. — Kostiumu ir paltu isvertimas. — Lietuviams nuolaida